

Thomas Atkinson

‘Homo’

Fabula
(1615-1621)

Jan-Wilhelm Beck
Institut für Klassische Philologie
Lehrstuhl Lateinische Philologie
Universität Regensburg
Universitätsstraße 31
93040 Regensburg
Januar 2008

Dramatis Personae

Tempus
Epimetheus

Anoetus
Penia
Metanoetus

<famuli Epimethei>

Homo
Prometheus
Techne
Hesychia
Iupiter
Iuventa
Hedone

<coniux Epimethei>

Scena prima

Ingr. Tempus fugiens sequentem et captantem Epimetheum.

- Epi. Subsiste, Tempus! lassum, anhelantem tua
Fuga morare.
- Tem.   nectis incassum moras.
Mortalis optas, quod negabatur Iovi?
Epimetheüs adhuc esto et indulge tibi
Ocia, rapinas, furta, memorandas neces,   5
Tragoediarum scelera. sis totus tuus,
Per me licebit.
- Epi.   supplicem, tristem, reum
Et confitentem facilis exaudi; Deos
Imitare. venia quid potest levius peti?
Felicitatem perditam fronti tuae   10
Redde insidentem, redde mulcendam comam.
- Tem. Felicitatem perditam sero petis.
- Epi. Si sera non sit ad bonos mores via,
Tempusque serum ne sit.
- Tem.   at serum est nimis,
Quod abiit.
- Epi.   istud tua facit serum fuga.   15
Hanc si retardes, non erit serum amplius.
Quin ergo siste!
- Tem.   nequeo.
- Epi.   per lachrymas rogo.
- Tem. Frustra es.
- Epi.   per illud, Tempori quicquid placet.
- Tem. Nihil placebit quam, meo ut cursu fruar.
- Epi. Morare tandem supplicem regem precor.   20
Tem. Nihil movebunt omnia, morari est nefas.
Quicumque spernit obvium, lapsum gemet.
- Exit Tempus. manet Epimetheus.*
- Epi. Abiit inexorandus? aeternum vale.
Solentne frustra regiae fundi preces?
Supplex repulsam ferre Maiestas potest?   25
Charissima precum precia privatis. tamen
Ego rex precabar, ad genua supplex eram
Et Tempori supplex eram. fata aspera!
Calvo huic seni supplex? seni surdo? preces
Non audienti? Temporis posthac opem   30
Abiuro, posthac respuo morosum senem

Exeunt tres famuli.

Epi.	viribus eorum parum	65
	Diffido, modo dent Tempori soli obviam. At si Prometheus Tempori auxilium ferat Iunctaeque famulae, Techne et Hesychia, occidi. Expectorabit unicus famulis meis Aspectus animum et in fugam celerem dabit.	70
	Sed fausta spero. te ducem, Casus, sequar. Renunciavit Tempori quisquis suo, Fortuna sola facere felicem potest.	
	<i>Exit <Epimetheus>.</i>	

Scena tertia

Ingr. Anoetus, Metanoetus, Penia Homini aliqua insusurrantes.

Pen.	Vestrae Prometheus vafer invidit nimis Felicitati; nempe ut arbitrio suo In servitutum redigat humanum genus. Onerat iniquis artibus, curis premit, Vigilare noctes suadet et longos dies Pallescere studiis et ipsis immori, Parum immorari est.	75
Met.	rectius vestro bono Noster Epimetheus consulit: totos dies Iubet ociari libere, epulari iubet, Incogitatos agere sine cura dies, Negligere, quod praeteriit, et Tempus leve Flocci aestimare.	80
Ano.	si tu, Homo, Anoetum audias, Te frueri, genio laetus indulge et sape. Nec torqueant mentem studia, nec te premat Scientiarum pelagus, immensum mare, Abyssus; odi noxias, vanas fuge, Mitte heluonibus devorandas, improbis Inauspicati Temporis cultoribus. Te frueri, dico, tibi place. sapientia Haec summa et una.	85 90
Pen.	sperne fugitivi minas Temporis. agamus sacra laetitiae, ioco Lubentiaeque. quid taces?	

Hom.	lepidi mei	95
	Genii, beastis. sinite, ut amplectar; date Exosculandas servulo vestro manus. Meae videtur primus hic vitae dies.	
Met.	At nos beatam dabimus et longam tibi.	
Ano.	Agedum, iocemur.	
Pen.	libero terram pede	100
	Pulsemus una.	
Met.	tuque adimplebis chorum.	
Hom.	Placet.	
Met.	sed intro iam manent lautae dapes. Bacchus choreis spiritum et vires dabit.	
	<i>Exeunt omnes saltantes.</i>	

Scena quarta

Ingr. Prometheus Tempus per capillum tenens.

Pro.	Tu me beasti, Tempus: ego numen tuum Sedulus adoro, fide scrutator sacri Et veritatis abditae inventor, boni Fidelis evulgator inventi. tuum Semper Prometheus numen, o charum caput, Coluit coletque.	105
Tem.	quin et hanc Tempus vicem Reponit, ut nil faustum et optatum tibi Desit nec ullis, qui colunt Tempus.	110

Chorus: ingr. Metanoetus, Anoetus, Penia cum Homine saltantes.

	Quis iste tandem? turba quae? an sanos putas? Homines, Prometheus, credis? an potius feras? Tantumne cernes Temporis abusum, et feres?	
Pro.	Miserere, Tempus, sortis et miseris semel Ignosce; tenta, forte resipiscent.	115
Tem.	tuis Parebo precibus.	

Tempus se offert illis negligentibus.

	proh scelus! proh dedecus! Stultitia Tempus siccine illudet? vale, Insana turba: Tempori hic non est locus. At tua, Prometheus, si quid ars poterit, vide.	120
--	---	-----

Exit Tempus.

- Pro. Forsan movebunt verba et abducent malis.
 Experiar et, si quid preces, si quid minae
 Valeant, minabor et minis addam preces.
 Quid agitis, Homines? quid choros medio die
 Insanientes ducitis? morem efferum 125
 Deponite. animum vitia conspurcant; eum,
 Quem sorte fausta fecerant Superi bonum,
 Ne polluatis faece terrena. monet
 Boni Prometheus vestri amans. annon pudet
 Nescire, quinam sitis aut cur vos parens 130
 Natura fecit? illa progenuit bonos,
 Voluit eodem vos frui coelo, die
 Donisque iisdem, quae prius dederat bonis.
 Muneribus istis cur abutimini? mala
 Sperare num potestis ulturos fore 135
 Nunquam Deos? nunquamne Naturam scelus
 Hoc vindicaturam putatis? negligunt,
 Non audiunt, rident. alia certe manent
 Tentanda nobis. huc ades, Techne; veni,
 Hesychia.
Ingr. Techne, Hesychia.
- Pen. Techne semper infensa est mihi. 140
Exit <Penia>.
- Met. Hesychia Metanoeto.
Exit Metanoetus.
- Ano. et Anoeto utraque.
Exit <Anoetus>.
- Hes. Inclyte Prometheu, quid tuas famulas iubes?
 Pro. Adventus, ecce, vester has lamias foris
 Pepulit, fugavit. vos misellum hunc interim
 Accipite curandum.
- Hom. ubi fui? quae me mala 145
 Effascinarunt? ubi mei genii? novus
 Quis habitus iste? quive vos estis?
- Pro. metum
 Pelle et dolorem; pessimi abierunt mei
 Fratris ministri, sceleris authores tui.
 Confide, et animo sis bono ad rectam indolem; 150
 Redire tandem si placet, dabitur via,
 Tu modo sequaris has viae rectae duces.
- Hom. Vtrasque nostro laetus excipio sinu:
 Fovebo, nunquam deseram.
- Hes. mentem gravi
 Hesychia cura liberam spondet tibi. 155

- Tech. Tibique Techne spondet Attalicas opes.
Hes. Divorum quieti neutiquam, dono hoc fruens
Nostro, invidebis.
Tech. divitem facient mea,
Facient potentem dona.
Hom. vos dicam Deas,
Dicam columnas, fulcimina vitae meae. 160
Vtrasque sic amplector: ego neutram alteri
Postpono.
Pro. pulchre est. et quia ob tantum bonum
Pietas referre gratias Superis iubet,
Sacra fulminantis ara fumabit Iovis.
Exeunt omnes.

Scena quinta

Ingr. Epimetheus cum famulis.

- Epi. Praemuniendum hoc prius erat: dirum exitum, 165
Quem praecavere oportuit, frustra doles,
Quum res peracta est. at dicite, ignavum pecus,
Cur audiistis vos eum, iussus meos
Non exequuti.
Met. pessime tractavimus
Misereque Tempus fecimus ludos, prius- 170
Quam in auxilia Prometheus famulas suas
Vocasset; illis cessimus longe impares.
Hinc, hinc apagite singuli.
Proculcat famulos foras.
quid nunc mihi
Vltra relictum est? spes alia quae nunc manet?
Vlciscar. illa fixa mens stabit mihi; 175
Vlciscar. at qua fraude? quo tandem modo?
Promethea scio callidum, cautum scio
Nec quavis arte posse stertentem capi.
Praesentit omnes facilis insidias meas,
Frustratur. at cudendus est aliquis mihi 180
Occultiore fraude ab eventu dolus.
Ita forte capiam. machinatrices Deae,
Scelerum propitiae sitis. impune haud feret.

Exiturus visa Hedone recurrit.

Scena sexta*Ingr. Hedone.*

Epi. At en sororem, coniugem fratris; tegam
Ad tempus iram. tempori aptari decet. 185
Laetus eam adibo. si quid ex illa mihi
Ad ultionem commodum expiscer, cito
Experiar. ut vales, soror? coniux ubi?
Domi quid agitur, Hedone?

Hed. nobis sacra
Peraguntur hodie. victimam, coniux. duos 190
Tauros sacrificat liberatori Iovi.

Epi. *Aversus loquitur:*
Vindicta parta est. sacrificia dicis Iovi
Parare fratrem. quid Iovi? certe Deum
Istum poetae fabulantur; sed ferunt
Creta insula editum. an parit tellus Deos? 195
Sed esto, demus editum in terris Iovem.
Unquamne regnis expulit patrem Deus?
Auditus unquam raptor et adulter Deus?
At ista passim probra conspurcant Iovem.
Haec scelera prodit Scaena, depingit forum, 200
Theatra resonant, ingerunt vatum libri.

Hed. Ego ista saepe mente versavi mea
Dubitoque, sitne Iupiter, ut aiunt, Deus.

Epi. Tibi datur istud scire.

Hed. quo tandem modo?

Epi. Haec ipsa solers obiice marito tuo 205
Verbisque persuade, Iovis factam ut probet
Divinitatem. coniugi, caveas tamen,
Modum relinquo.

Hed. capio te et monita exequar.

Ingr. Prometheus.

Epi. Sed en, Prometheus ipse. non his amplius
Mihi immorandum est; forte subolebit dolum, 210
Quem cogitamus. saepe suppressum malum
Vultu loquaci proditur. valeas, soror.
Agenda nobis alia sunt; iterum vale.

Exit Epimetheus.

Pro. Laetare, coniux; hunc diem summo Iovi
Nos consecramus.

- Hed. cur Iovi? Superis pia 215
Offerre debes vota, non debes Iovi.
- Pro. Insana, quid sic loqueris? ah, cohibe cito
Linguam profanam; tu cave, laedas Deos:
Clamore celeri semper ascendunt polos
Opprobria Deorum.
- Hed. Iovem inficior Deum: 220
Iniquus ille, turpis, obscaenus, latro,
Impius adulter, raptor infamis fuit.
Talemne sanus quis Deum credat, colat?
Tenta, marite, dum tuos ritus agis,
Sit necne dictus Iupiter vere Deus? 225
- Pro. Tentabo; nam quid obstat? inveniet brevi
Ars nostra, num sint fabulae an vere Deum
Dicant poetae. tu redi, coniux, domum;
Mandato famulis, ut mihi bina afferant
Tergora bovina. sed, moneo, iubeas prius 230
Ossibus adimpleri alterum, carne alterum.
- Hed. Alacris petita fugio mandata exequi.
Exit Hedone festinabunda. manet Prometheus.
- Pro. Istud erit omen, si Deus non sit: peto,
Ossa sibi tantum seligat. dicam Deum,
Posse omnia fatebor et eum semper colam,
Si carne plenum vendicet. 235
Ingr. Hesychia, Techne introducetes duo tergora bovina.
- Pro. at adsunt mihi
Famulae. quid? an, quae nostra mandavit modo
Vxor, parastis singula?
- Amb. parantur.
- Pro. bene est.
Huc afferatis, collocate illa ad sacrum
Altare. recte. solus ero, discedite. 240
Exeunt Techne, Hesychia.
- Dignare, summe rector et mundi arbiter,
Accipere facilis, quae tibi dona exhibet
Tuus Prometheus. victimas binas fero,
Tu destinatum his ignibus taurum sacris,
Omniscie Pater, selige et signo indica. 245
Iupiter desuper tonans alloquitur Prometheus.
- Iup. Audent secunda bella Mortales Iovi
Indicere? quid? an est parum irasci Deos?
Leve est movere. lanei nobis pedes
Sunt, plumbeae manus. facinus audax tuum
Promeruit istud fulmen; at mitem ut scias, 250

Quod ab igne patras, vindici poena et pari,
 Ignem auferendo, puniam. discat genus
 Mortale credere atque revereri Iovem.
 Pro. Dehisce tellus, rupta et ingenti via
 Adusque manes deprime infelix caput 255
 Tenebrisque conde. quas miser voces dabo?
 Planctusque quos? quae verba sufficient mihi?
 Iustitia dignam scelere mercedem dedit.
 Stultitia dignam scelere mercedem tulit.
 Credenda, non tentanda Maiestas Iovis. 260
Exit <Prometheus>.

Scena septima

Ingr. Epimetheus laetus et famuli.

Epi. Vindicta nimia est; vota transcendendi mea.
 O quam iuvat videre semianimes humi
 Homines iacentes, quos iners frigus meos,
 Spero, secundo faciet. en, cessat labor,
 Nec versat artes igne sublato suas 265
 Quisquam, ociosi singuli torpent Iove
 Sub frigido. nunc artibus nostris opus,
 Vt rursus homines in meas partes traham.
 Vos, si redimere gratiam vultis meam,
 Ite, ite, famuli; crimen admissum nova 270
 Obsequia purgent.

Omn. lenitas cogit tua,
 Vt exequamur seduli, quicquid iubes.

Exeunt famuli.

Epi. Heus, Metanoete; perge tu ad fratris domum,
 Insequere, crucia, vulnus obductum frica.

Exit Metanoetus.

Vindicta vita dulcior, blandum malum, 275
 Extendit alacres ultio in fratres manus.

Exit Epimetheus.

Scena octava

Ingr. Prometheus, Hedone.

- Pro. Abscede, mulier, teque quam primum avehe;
Discede, nec, vesana, conspectu tuo
Me torqueas diutius. linquas domum
Nostram, voluptas. quid manes? exi foras. 280
- Hed. Dilecte coniux <...>
Pro. coniugis vocem horreo,
Discors Erynnis potius aut geminas faces
Megaera quatiens. i, procul sortem dole;
Magni Tonantis dira contemptrix, abi.
Ad scelera mentem Faeminae asportant suam, 285
Virile robur. vade.
- Hed. tantum audi preces
Vel crede lachrymis.
Pro. ad manum lachrymas habes.
Abscede.
- Hed. coniux.
Pro. quid seris fanda moras?
Abi in malam rem.
- Hedonem proculcat foras. ingr. ei a tergo Metanoetus.*
- Pro. proh meum fatum! Iovis
Dubitare numen ausus? oh sanctos Deos! 290
Quam labitur, quicumque confidit suae
Arti! videri dum pius volui, impius
Evasi. iniqua fata! iam facti piget.
Pudenda scelera doleo.
- Met. sed plaudo mihi
Tuisque nunc, improvide Prometheus, malis 295
Sagitor.
- Pro. ecquid dira Furiarum cohors
Nostris inhabitat aedibus? nunquid modo
Vna fugata peior introit? quid hic
Agis, sceleste?
- Met. tibi tuum ostendo nefas.
Pro. Apage, miserior esse non possum; amplius 300
Addere dolori nil potes nostro, fuge.
- Met. Erras, Prometheus; nam meum est ita persequi.
Cruciare mentem gestio memoria mali
Dudum anteacti; sic malis addo mala
Poenasque gemino. quae fricat, gravius nocet 305
Quam, vulnus ipsum prima quae inflixit manus.

- Pro. Egredere, pestis; scelere purgato domum.
Nisi hinc abieris, citius eiiciet foras
Hesychia.
- Met.   quamvis limen occludas, tamen
Inveniam et ultra persequar.
Exit Metanoetus. manet Prometheus.
- flocci minas   310
- Aestimo. dolet me sortis et poenae gravis,
Quam sola nostra nuper infixit viris
Miseris temeritas. proh Deos! quid nunc agent?
Torpescit omnis frigore Arctoo manus,
Hominesque pigrum frigus effecit pigros.   315
Nullus laborat igne sublato, mea
Peccata iniqua sorte Mortales luunt.
Ergo levare, quos prius laesi, decet.
Si fors an ignem clanculum e coelis Iovi
Surripere potero, experiar et factum dabo.   320
Levabo miseros vel simul misere cadam.
Exit.

Scena nona

Ingr. Hesychia, Techne

- Hes. Miseranda fata gemimus et sortem asperam;
Quas abdicarunt singuli, immemores manent
Nostri ocioque Tempus ignavo terunt.
- Tech. Vbi spes refulget aliqua, desperes nihil.   325
Tentasse dominum nosti, an in terras potest
Ignem repetere. cuncta si cedant bene,
Iterum coletur Tempus, ac artes brevi
Iterum vigeant, pristinam formam induent.
- Hes. Hoc restat igitur, vota felicem exitum   330
Ei secudent nostra.
Ingr. Prometheus cum ferula accensa et Homo redivivus.
- Hes.   at en, Techne, integro
Voto potimur. ecce, redivivum tulit
Hominem Prometheus.
- Pro.   nostra vos laesit manus
Eademque iam sanavit, in terras sacrum
Ignem reduxit arduus noster labor.   335

- Hom. Agnosco, vitae sole renovator meae.
 Pro. Has igitur ambas rursus amplecti para.
 Accensa quum te ferula redivivum dedit,
 Solitus reviviscat labor. Technen cole;
 Nil indigebis, opibus et honore inclyto 340
 Semper frueris. quaeque comitari solet
 Opes, amica pacis optatae satur
 Quiete potiere, modo redametur bona
 Hesychia.
Tonat, et ingr. Metanoetus.
- Pro. sed cur Iupiter coelo tonat?
 Et ab arce fulmen vibrat aetherea? nova 345
 Sensere Superi furta.
- Met. senserunt tuum,
 Temerarie, scelus impium ac audax nefas.
 Pro. Desiste mundum nubibus ruptis, Pater,
 Concutere. me solum perime, solus cadat
 Nocens. meruit hoc pectus, hoc meruit caput 350
 Tua fulmina. insons sed quid Homo meruit mali?
- Hom. Languesco totus, intimas morbus furens
 Penetrat medullas, viscera et totos simul
 Depascit artus, pectus exurit lues.
- Met. Latere Superos posse sperasti tuas, 355
 Malesane, fraudes; iusta sed poena obtigit,
 Quae cum igne raptio morbida immisit luem.
 Sic aquila, ab aris dum sacras carnes rapit,
 Nidum igno tecto nescia accendit suum.
- Hom. Adsis, Prometheu, et adiuves miserum.
- Pro. tibi 360
 Ars mea feret opem, quam potest. ambae domum
 Hunc afferatis, mox adero vobis; ei
 Nec cura desit vestra.
Exeunt Techne et Hesychia cum Homine languido.
- Met. quodnam istud malum?
 Ad puniendum furta Pandoram Tonans
 Septem caterva morbida in terras dedit. 365
- Pro. Impia Promethei fata, cum parant, mala!
 Remedia quoties coelitem invidia feram
 Periculis peiora? iacuerunt modo
 Homines perempti frigoris Scythici malo,
 Nunc rursus atra tabe correpti iacent. 370
 Quodque magis urget, privor auxiliis meis;
 Tempus mederi non potest istis malis.
 Spes nulla magnum hoc posse leniri malum.
Exit Prometheus.

Met. Sic actiones semper humanas Deus
 Ridet et inanes saepe conatus facit. 375
 Receptui statim canit, quisquis movet
 Ad arma Superos cumque Diis bellum gerit.
Exit Metanoetus.

Scena decima

Ingr. Epimetheus et Homo languidus.

Epi. Tandem te ipsum nosce, tibi tandem vaca;
 Adhuc vacasti Tempori et fratri meo.
 Si sapere tandem potes, illorum iuga 380
 Excute virili pectore; ausculta mihi
 Dulcia monenti.

Hom.   facilis ausculto tibi.

Epi. Miseret pigetque sortis, infelix, tuae,
 Cui versipellis semper imponit meus
 Frater Prometheus. pro bonis vendit mala, 385
 Specie bonorum; suadet atque, ut credulo
 Facile est abuti, facile persuadet. suo
 Amisit ignem scelere, sed vestro malo;
 Reduxit ignem scelere, sed vestro malo:
 Nam cum igne morbos gravius induxit malum. 390

At tu Patronum, beneficum, iustum putas
 Spectasque tanquam restitutorem Deum.
 Quid, stulte, ab homine quaeris auxilium? manus,
 Quae vulneravit, unica mederi potest.
 Iovis ergo ad aras perge, surrepti reum 395
 Ignis Prometheum argue; ibi supplex pete,
 Vt innocentem solvat et sontem premat.

Hom. Egone Prometheum ignis ablati arguam?
 Exaudietne Numen ingratas preces?

Epi. Quid sanitatem, stulte, sic differs tuam? 400
 Confide et aude; spondeo faustum exitum:
 Iustas inanis nemo profudit preces.
 I, perge, perage vel peri.

Exit Epimetheus.

Hom.   cur non eam?
 Quis enim monenti iusta non morem gerit?

Pergit ad aras.

	Supreme coeli rector, aetherae potens	405
	Dominator aulae, supplices audi preces.	
	Ignem Prometheus conditum ferula cava	
	Surripuit, at nos sensimus dextram tuam.	
	Quin ergo redeat scelus in authorem suum,	
	Nec eius omnes furta Mortales luant.	410
Iup.	Petitio iusta est: luitis insontes scelus,	
	Quod perpetravit unus; at graviter feret.	
	Descende, Maia genite, et in terras cito	
	Labere; Prometheus, iubeo, sistas statim	
	Ad hoc tribunal, quotquot et furti reum	415
	Arguere poterunt. i, fugito dicto ocius.	
	Nec indotatos mitto cultores meos:	
	Indigna passis praemium hoc vobis erit	
	luventa sempiterna, quae cunctos potest	
	Superare morbos. praemium dignum Iove.	420
Hom.	Est Iupiter iuvans pater, res nomini	
	Conspirat apte, mitis et clemens Deus.	
	Hunc ergo posthac saecula benignum patrem	
	Efferre nunquam desinent. Magni Iovis	
	Populare meritis laudibus carmen sonet.	425
	<i>Exit Homo laetus.</i>	

Scena undecima

Ingr. Tempus.

Tem.	Quid cursu inani pergo? quid repeto vices?	
	Totiesque in orbem redeo nec quicquam tamen	
	Proficio? nostram negligunt Homines opem.	
	Stultitia magnam vendicat partem sibi,	
	Nequitia magnam. Maxime Deorum Pater,	430
	Cur fabricasti Tempus aeternum simul	
	Miserumque? redige potius ad primum chaos,	
	Quam ut ista spectem et patiar. assiduo genae	
	Rore irrigantur, qualiter montis iugo	
	Calido madescunt imbre diffusae nives;	435
	Lachrymae cadunt per ora, dum video viros	
	Meliore formatos luto, indutos sibi	
	Tot belluina vitia, tot mores malos.	
	Interiit omne ius, decus, pietas, fides,	
	Periere mores; pro quibus supplem vicem	440

Ferrum, venena ac impiae caedes, regunt
 Nefanda furta, scelere velatur scelus.
 At, at videbunt, quam feriet animum dolor
 Male collocati Temporis; tandem sui
 Sceleris pigebit, meque praeteritum gement. 445
 Sed negligentes negligam; posthac edax
 Rerum vocabor, viribus et utar meis.
Exit.

Scena duodecima

Ingr. Anoetus, Penia.

Pen. Anoete, certum est nuper infensum Iovem
 Factum Prometheo, quod e coelis sacrum
 Sustulerit ignem.
 Ano. si cadat furti reus, 450
 Imperia in homines magna spes nobis manet
 Redintegrandi, candidum expecto diem.
 Pen. Viribus agendum forte si fuerit, potest
 Conscribere Penia numerosum exercitum
 Aegyptiorum, furum et erronum omnium; 455
 Nam quaeque regio subsequis Peniae scatet.
 Ano. Qui me sequantur, milites multos dabunt
 Vrbs, aula, rus ipsaeque Musarum scholae.
 Vbique loca sunt plena stultorum omnia.
 Pen. Quod si cederit, copias nostras simul 460
 Iungemus una.
 Ano. potius et nosmet simul
 Iungemus.
 Pen. Anoetum Penia amabit.
 Ano. suam
 Peniam vicissim amabit Anoetus: tuum
 Bis duo iugales candidi currum trahent
 Auro nitentes undique et phaleris novis. 465
 O nos beatos!
 Pen. multa, mi Anoete, interim
 Sollicite agenda: iuncta consilia adiuvant,
 Et gravia poscunt opera multorum manus.

Exeunt invicem amplectentes.

Scena tertia decima

Ingr. Homo portans luventam.

Hom. Iuventa, munus coelitem, mundi decor,
 Solamen Hominum maximum, quam te colo, 470
 Quam veneror ac exosculor! toto sinu
 Strictisque foveo amplexibus. dono tuo
 Quid vidit usquam pulchrius mundi iubar?
 Quid ipsa Tellus possidet maius? tuo
 Vigore florent imperia, ac urbes vigent. 475
 Tu iura firmas, tu rudem populum domas,
 Levem coerces; constat arbitrio tuo,
 Quodcunque constet viribus nixum suis.
 Felicitatem tota coelicolum cohors
 Quod sempiternam possident, debent tibi. 480
 Iuventa Superos esse felices facit.
 Nil ipsa sine te vita, nisi poena et labor
 Et inquietum somnium: sine te iacent
 Artes, honores displicent, sordent opes.
 Salve salutis flos, voluptatum soror, 485
 Decoris anima, pulchra laetitiae parens.
 Nil iam, Prometheu, fretus hoc genio bono,
 Vel te tuasve perditas artes moror.
 Nil Tempus ipsum pendo; me vestro iugo
 Fauste expedit fidus Epimetheus pio 490
 Suasu. sed illum liberatorem meum
 Dum quaero ubique, ferveo totus, sitim
 Iuvenilis intus sanguis accendit novam.
 Et ecce, fons argenteus, nitidis aquis
 Purus et amoenus. pono delicias meas. 495
 Quodcunque fonti praesides Numen, meam
 Serves Iuventam, quaeso.

Procumbit bibitque. serpens interim sibilans erumpit rapitque Iuventam.

proh superos Deos!

Tuere miserum, Iupiter; pestem et scelus.
 Quis triste monstrum genius immisit malus,
 Vt me meamque perditam infelix eat 500
 Felicitatem? quod malum, Superi? scelus
 Quod perpetravi nescius? cur me, Pater,
 Tanto besti munere, ut rursus statim
 Fato invidente tristius fierem miser?
 O spes inanes!

Aliquid iacit.

- pestilens monstrum, tuos 505
- Vngues remitte, desine Iuventam impio
 Foedare rictu. sibilat totos minax
 Serpens per armos, sinuat intortos fremens
 Squammea per orbis terga. me stultum, impium,
 Vnius haustu frigidae qui perdi
 Donum Deorum! i, perge et aeternos miser 510
 Emitte planctus et tuam sortem dole.
- Ingr. Metanoetus et eum exeuntem repellit.*
- Met. Redi, sceleste; non potes vultum Iovis
 Latere. iam nunc vidit admissum nefas
 Visoque iussit ducere ad poenas.
- Hom. satis 515
 Poenarum in ipsa sorte funesta dedi.
 Quid restat ultra?
- Met. iudicis sententia.

Scena quarta decima

*Ingr. Epimetheus, Penia, Anoeus, Prometheus, Hesychia, Techne.
 detracto velo apparet Iupiter.*

- Iup. Prodite, sceleris indices; istos reos
 Arguite coram.
- Pro. Magne regnator Deum,
 Sine teste sponte furta confiteor.
- Iup. nefas 520
 Nonne horruisti, non tremuit animus? Stygem
 Invoco, scelestum facinus impune haud feres.
 Inhospitalis Caucasi affixus iugo
 Iacebis, ubi trux aquila depascet tuum
 Iecur renascens in dies. gemitus, preces 525
 Omitte inanes, fixa stat sententia.
 Qui gravius errant, poena eos gravior manet.
 Quid tu, nequissime, haustum aquae dono meo
 Qui praetulisti?
- Hom. Summe coelicolum Pater,
 Ignosce fasso.
- Iup. magna pars poenae tuae 530
 Erit carere coelitum tanto bono.
 At maior[e] invidere, quum videris feros
 Angues quotannis ponere exuvias suas

	Positaque pelle veteri in exitium tuum Valentiores crescere. inscitiae tuae Quia culpa levior, has leves poenas dabis. At tua, superbe, scelera quod penset malum? Quae poena adaequet?	535
Pro.	pende coelicolum Pater, Quo fine factum est: non ego in Superos scelus Sum machinatus. quis prius nocui meo Errore, volui rursus immunes dare. Sic pius in Homines, impius laesi Deos.	540
Iup.	Pietatem in Homines quid, miser, falsam crepas? Fuisti in illos duplicis author mali, In igne adempto et reddito; culpa tua Miseriam ademptus, redditus mortem dedit. Ista tua pietas? ut tamen facilem scias, Remitto ad Homines; liberent, damnent, licet.	545
	<i>Prometheus convertit se ad Auditores.</i>	
Pro.	Qua forma et unde mediter infelix meam Defensionem? sentio infensos mihi Homines Deosque; conscius movi Deos, Sed nescius Homines. opem mundi sator Negavit omnem, et ista circumstans opem Veneranda turba si neget, perii miser. Meliora spondet vester aspectus, quibus Prodesse magis censui vita mea. Doctrina, Athenas hasce quae claras facit, Meo igne destituta languescit; tamen Ob hunc petitum nescio e coelis Iove, Inhospitalis damnor ad montis iugum, Vbi semper aquila vividum absumet iecur, Nisi vos, corona docta, concessu Iovis, Mihi porrigatis liberatrices manus.	550 555 560
	<i>Iupiter e solio descendit.</i>	
Iup.	Ergone cedit Iupiter Mortalibus? Fecit, Prometheu, fecit accepti Iovem Memorem beneficii favor Mortalium. Dicta ergo poena libero, quod olim tuus Iovem abstinere fecit a nepti dolus. At regnum in Homines facinore audaci modo Quod ambiisti, non erit totum tuum; Fratri tibi que tribuo divisum: placet. Vterque regnum sorte capiat.	565 570
Amb.	Iovi Grates habemus maximas.	

- Iup. posthac tamen
Desinite fratres mutuas lites: pium
Sociate foedus, agite concordēs.
- Amb. tuo 575
Paremus ambo nutui.
- Pro. una dexteras
Iungamus, icto hoc foedere quotannis sacrum
Recolemus istum pacis aeternae diem.

Epilogus

- Epi. Et foedus ictum semper ut maneat ratum,
Testetur etiam vestra, si placeat, manus. 580
Exeunt omnes.

Finis

Hinweise zur Textgestaltung

Zugrunde liegt die nach der einzigen Handschrift (Brit. Mus. Ms. Harleian 6925) vorgenommene zweisprachige Erstausgabe von Mahaney/Sherwin bzw. Sherwin/Parrish (1973; Text bzw. Übersetzung) mit genauer Beschreibung der handschriftlichen Eigenheiten S.111f.

Die orthographischen Eigenheiten des Originals wurden nach Möglichkeit beachtet. Orthographie und Interpunktion wurden jedoch überarbeitet und vereinheitlicht. So wurde stets gedruckt *i* für *j*, *v* für konsonantisches *u*, *u/V* für vokalisches *u/U* sowie *author* statt *auctor* (544), *coel-* statt *cael-* (132, 344, 367), *infelix* statt *infaelix* (255), *lachrymae* statt *lachrimae* (436), *ocio* statt *otio* (324). Groß geschrieben wurde: *Deus* (159, 182, 218, 225, 233, 247), *Mortales* (317, 410), *Superi* (127, 163, 346, 355, 377, 481, 539), *Pater* in Anreden (245, 538) sowie 364 *Tonans*; klein dagegen: 68 *occidi*, 374 *humanas*, 498 *pestem*, 538 *coelicolum*.

Mit Mahaney/Sherwin wurden als Sprecher ergänzt 23 *Epi.*, 234 *Pro.*, 469 *Hom.* und 325 *Tech.* statt *Hes.*; als Abkürzung wurde *Hom.* statt *Ho:* gesetzt. Die Regieanweisungen wurden ohne umschließende Klammern gedruckt, abgekürzte Eigennamen wurden ausgeschrieben und durch 'Kommata' getrennt, z. T. auch ganz hinzugefügt wie auch die beiden Erläuterungen im Darstellerverzeichnis; wie bei den Sprecherabkürzungen wurden *ingr.* und *exit/exeunt* statt *ing:/ ingr.* und *ex:/exe:* verwendet.

- 8 *Deos* statt *does*
- 122 *si quid ... si quid* statt *siquid ... si quid*
- 188 *vales* statt *valet*
- 281 <...> Sherwin/Parrish
- 356 *malesane* statt *male-sane*
- 475 *florent* statt *glorent*
- 532 *maior* statt *maiore*
- 551 *Deos* Mahaney/Sherwin statt *Deus*

'Komma' gestrichen vor *et, atque, -que, neque, nec, aut, vel, -ve, an, quam* u.ä.: 4, 7, 27, 31, 44, 44, 48, 56, 57, 60, 62, 64, 64, 67, 68, 70, 78, 79, 86, 93, 94, 99, 103, 105, 109, 111, 115, 121, 122, 130, 132, 148, 169, 177, 198, 202, 205, 208, 227, 235, 241, 245, 253, 255, v261, 282, 286, 291, 294, 304, 305, 310, 311, 320, 322, 324, 333, 347, 353, 375, 377, 379, 386, 391, 397, 401, 403, 427, 431, 441, 455, 458, 465, 482, v497b, 500, 511, 512, 514, 533, 549, 571

'Komma' gestrichen nach: 173 *hinc*, 292 *pius*, 355 *sperasti*, 543 *Homines*

'Komma' ergänzt: 1 *subsiste*, 3, 6, 14, 16, 18, 19, 34, 35, 37 *en*, 49 *tu*, 49 *Penia*, 61, 61, 72, 84 *negligere*, 96, 96, 104, 111, 115, 115, 122 *et*, 126 *eum*, 130, 133, 139, 139, 143, 143, 151 *placet*, 158 *nostro*, 165, 166 *doles*, 182, 188, 203 *dubitoque*, 206, 207, 207, 209, 210 *dolum*, 212, 214, 217 *ah*, 218, 224 *tenta*, 228, 228, 229, 230, 230, 233, 233, 235, 237, 238, 241 *dignare*, 245, 249, 252, 264 *en*, 270 *ite*, *famuli*, 271, 272, 273 *heus*, 277 *abscede*, 278 *nec*, 278 *vesana*, 280, 299, 306, 307 *egredere*, 308, 327, v331b, 331 *en*, 332, 336, v344, 358 *aquila*, 361, 371 *urget*, 386, 393 *manus*, 396, 411, 413, 413, 414, 414, 443 *at*, 469 *Iuventa*, 477, 494 *ecce*, 497, 498, 499, 501, 502, 502, 505, 513, 518, 519, 529, 544, 547, 551, 557, 557

'Komma' statt 'Punkt': 450, 467, 561

'Komma' statt 'Doppelpunkt': 441, 508, 560

'Komma' statt 'Strichpunkt': 575

'Komma' statt 'Klammer': 58, 58, 59, 59, 71, 71, 85 *tu*, 85 *Homo*, 92, 92, 108, 108, 113, 113, 120 *tua*, 120 *Prometheu*, 203 *Iupiter*, 203 *aiunt*, 263 *meos*, 264 *spero*, 295, 295, 302, 302, 346, 347, 348, 348, 355 *tuas*, 356 *sane*, 360, 360, 383, 383, 393, 393, 400, 400, 466, 466, 487 *iam*, 487 *Prometheu*, 528, 528, 537, 537, 543 *quid*, 543 *miser*, 562 *vos*, 562 *docta*, 565, 565, 580, 580

'Punkt' gestrichen: 281 *coniux*, 448 *Iovem*

'Punkt' ergänzt: v112, 178, 571

'Punkt' statt 'Doppelpunkt': 43, 45, 57, 341, 542

'Punkt' statt 'Strichpunkt': 416

'Punkt' statt 'Komma': 209, 243, 307, 514

'Strichpunkt' statt 'Doppelpunkt': 55, 59, 194, 226, 381, 386, 396, 412, 440, 477, 551

'Strichpunkt' statt 'Komma': 89, 96, 126, 139, 150, 172, 184, 210, 214, 218, 228, 250, 270, 273, 277, 283, 300, 302, 307, 322, 339, 362, 371, 378, 388, 401, 446, 455, 513, 518, 548, 558, 570

'Doppelpunkt' statt 'Komma': 81, 119, 153, 165, 218, 220, 233, 389, 401, 417, 571

'Ausrufezeichen' statt 'Punkt': 17

'Ausrufezeichen' statt 'Komma': 1, 471

'Klammern' gestrichen um: 293 *iniqua fata*